

l
ius uocando. l. venia. He schal deme heren bereren alse de knecht scholde. dat is he schal deme
heren also vele geldes genen alse deme knechte lones geloued was. ut s. ar. xxxvii. **T**he
den man. hir is de text iegen sika fulue wente vore seide he. **V**e even venge de mochte sika
des aff nemen dat he des deme heren nicht to smalheyd gedan en hedde. vnde hir segt
he men more eneme istiken heren antwoorden. aijer segge id en sy dar nicht wedder.
vnde distinguere de vengrisse alse wijn dar gedan hebben. so vndestu dat he dit van
der vengrisse segte dar me enen spamer vnde stocket. Dessen mot antwoorden. wente
he is en roaier. ut s. ar. xxi. s. iii. ut ff. de captiuus et post l. minuit reis. l. hostes. Dat
he oik ijkem antwoorden mot. dat hestu Insti de vi. bonorum. q. uts. **V**or myn ok hir
de antwoerde rimme. so dat he des mit eeden nicht vorsaken moghe. wente me mach id
hir vnder eme lijsliken bewysen vnde darum so en mach me dar nicht vorsweren
ut s. li. i. ar. xv. q. an. p. et ar. xxii. in. glo. **V**erde ok en man geholden vme schuld. cd
der vme vndaert. ut s. ar. xxii. q. vi. et li. iii. ar. xxi. darum secht he. **D**e wyle he
ene in der hechte heft. c. de edendo. l. ii. et supra libro pmo. ar. xv. q. ante penultim
Wat handastich dad sy. Articulus xxx.

He handastich dad is dar. wornen enen man in der dad begript edder
in der vlucht der dad. edder diue edder roff in synen geweren hest.
dar he den slotel suluen to drecht to syner syden. Id en sy also tieg
he dat men dat in eyn venster steken moghe. **Glosa ibidem.**

He handastich dad. xc. **D**it is en nod rede. dat vns dat recht entschede. welk
handastich dad sy. wente he heft vns vele gesicht. dat de clage vele anders sy
dar de handastich dad is. Der handasten dad heft drierleye recht. wente se is suluen
drierleye. vnde ere dagha is drierleye. Dat erste sinderlike stukke dat se heft an
gerichte dat is dat me den de in der handastendad beclaged werd nicht to borge
dut. edder eme daged. sinder me vor ordeld ene alto hand. s. li. i. ar. lxx. et c. de custo
dia reor. l. iniquatuz. Dat andere is dat se nicht vorsaken moghen. mer de cleger vor
tughet se. s. li. i. ar. lxx. et c. de pbaconib. l. ult. et c. accusacionib. et inscpcionib. l. singuli.
Dat druidde is. aye vnde welk ordel me vnden wille. des ne mach hemicht schelden. s.
ar. xii. iii. et c. quoz appellacioes non recipiant. l. obseruare et ff. de appellacionib. recipi
ent. l. i. Dat de handastedad sichen drierleye sy. dat hestu hir. **C** Dar erste is dat de dad
is handastich de dar heft vniuersakelik recht. alse off se to der hand get. eddet were
in der daer begrepen werd. ut ff. de furtis. l. fin. **C** To deme anderen is dat handaf
tichdad. oft he in der vlucht begrepen werd. ut ff. c. t. l. sine igit. **C** Der druidde is oft
men dat in synen geweren vnde. dat is in synen sloten. dar he sulue aff den slotel
by syner syden druge. **D**it merke euene vor he den slotel anders we by sika hedde. so
were em de dad nicht handastich edder plege he ene recht to donde. edder mochten
dat dar in bringen ame slotel to ghaten edder to vensteren. were des nicht. so hedde
men dat dar vore. dat he id gestolen hedde edder gehuid. vnde were allen es. ut s.
ar. xxi. et c. de hinc qui latrones i. l. aliis cimib. reos occultans. l. i. et i. **N**uchestu
dat. dat gerichte der handasten dad drierleye sy. **M**u scholtu weten dat der handas
ten dad clage is ok drierleye. Entwer se vorderd allene. dat deme beclageden eme
pyne. alse ouer enen voruesteden man. s. li. i. ar. lxx. wente dar ne werd deme clege
re nicht van wen jenes pyne. **T**o deme anderen vorderd de cleger nicht men dat vor
missede gud. dat eme de antwoorder hadde entfernend. alse off dat vnbewegelik gud we
re dat eme ute syner were gekomen were. s. li. i. ar. lxx. iii. et i. ar. sequenti. in fine
et Instituta de accomb. q. omnit. De druidde clage der handasten dad. de vorderd beyde

Das M 11, 638.

Fragm. 80a

schaden vnde volge deme vee m synes heren hys vnde schuldige ene
darumne so mot he beteren vor dat vee ulse off id gepandet were. ¶
syn vee driet vppre ene andere marie vppre eyne mene wypde. Werd he ge
pandet he gift sos pēninge. ¶ **Vngewīmen land.** we dat ouer vare id
en syn gheheged wisch. he blift des vane vandel **Glosa ibidem.**

Syn vee drift. Wente he hir vore heft gescht van deme dede ink ered
ulse oft he synne were. darumne secht he mi bilken van deme de dar vee driet
vpp enes vromeden korn edder grus. wen dit is erger. Wente hem dede ered de mende
lichte dat id synne were. vnde desse wet dat mol dat id enes anderens vnde darumne
digt he wers wen hem dede wende dat he recht dede. dede dat hem ok wilken
so gewynnet de recht here den vromen. dit ne mach auer deme heren nūmer to
vromen komen. darumne mot he boten mit dren schillingen dor dat vreight dat he
an eme dede. wente wat eyn mit recht nicht en duit. dat is vreight. **Instit. de iniuris**
g. qualit. et ff. e. n. l. 1. He is he auer dar nicht segemandich. hir merke dat dat
recht lichtlicher let beteren den de dar nicht en is. wen den de dat fuluen dede. **D**it is
darumne dat men des moder dat id eme leet were. darumne mymed men em de bote
vnde nicht den schaden. wen dessen schaden heft io hemme. Id sy desseme leeff edder
leet vnde blift allike grot. Iner de smalheid dar de bote vore boord. de mymed me
na der andacht. ut **Instit. de acquisitio. g. item. et l. di. t. h. et t. sepe. et t. si duo.** Vnde
sos pēninge gift hemme. hir secht he en pevelk de genue sos pēninge. ¶ **T**wo oft id en
herde were. dat alle de bin vee mede hebben. dat botet men ok mit sos pēninge.
dat were hir wedder. **B**egge id en si. Allene is id mēnges mānes vee. Id werd doch des
herdes allene. wen men dat vor ene drift. wente id geyt up syn euenture. ut **l. e. li. ar.**
l. iii. wen vppre wes euenture id licht de antworet dat vore. ut **Instit. de obligacionibus**
que ex malicio nascuntur. g. item. si fullo. darumne botet he id alse eyn man. Jo botet
he deme alse en man. darumne dat id deme syndens is. so is he dar segemandich. So
schaal he boten mit dren schillingen alse hir vore secht is. **B**egge id sy synetobewa
rende vnde nicht dat id synne blyue. des vordinged men eme bote dryverschillingthe
Vnde segge dat de herde vele groter bote gift de vor ander inde vee sos pēninge gift
wende vor syn eygene dre schillinge gift. Edder du machst seggen. Is he dar segemandich
alse en hoder. so is id synne. so hode he des. He hoder he des auer nicht. so en is he
dar nicht segemandich alse en hoder. Vnde soen is id ok synne nicht. Wente we nicht en
duit na syneme amethe de heft vnbilken den namen des amestes. ut in aut. de iudicib.
g. 1. coll. vi. **I**s auer dat vee. hir vortinged men auer den sassen. **D**it is auer darumne dat
me dat vee nicht en sia. edder werpe. darumne dor he beteringe alse oft id gepandet
were. vnde ok lydet he tigh. dor dat id luttik geld is. Vnde ok vortinged men dat vee vnde
nicht ene. ut **l. ar. xxxix. et l. ar. l. iii.** vme luttik richtet men ok anders wen vme
grot. ut in aut. de mandatis principi. g. sit tibi coll. in. et C. desentens expicilo re
citand autentica breues fiant. ¶ **S**yn vee drift vppre ene. hir vore sede he
van deme de syn vee dreue vppre enes anderens korne. Nu wil he seggen van deme de
id vppre enes anderens mene wypde drift. vnde secht syn vandel sy sos pēninge. ¶ **H**e
mochten dit de bin nicht hoger vorvillekoren. Begge ja. vnder sik vnde dat en
hinderde den vme setenen nicht. wente en villekore hetet darumne en kore. dat he
de bindet de id kese. were auer dat id de vme setenen ok binden mochte. so hete id en
reicht. vnde dat en mach van der sinnderden kore nicht syn. ut ff. de regul. in. l. p. u. a. t. o. r.
Vngewīmen land. dat is vnge ered. **D**it vornym dest sik de wech dar ouer hen bore

Gouden stial. le hys ar li et sh. n. d. xlviij. **I**er en minne in heine
dare stie. dan die alle hude en die niet me hebber wist id em den
ne gevestet eder getreden. **S**ter des ene maet der sulue deyt me
vime iegheven. ogh ene oec legte. vnde nemmen wil vnde oft ene de man
de ene selen soch al vpoeme wile stanter vnde der vinen tijpse. **C**te
welk vre van id syne jungen genumet sijn ic ihes auendes to hertierje
komst dat sial mi id portegeden. **D**e sind vor myt men vpe deme
veide dat vre in dese dreye in lewikes minnesyn. dat ic gevoren
wend. **G**emelkes vre dat mi te vnde nae henn. **I**n welken hof vni
wijn dene slymestich quod ic. ogh men myt ene hove in simte maens
digo. **T**roes vre. dat ghen tegoden gis vpoeme vrede. dat schalr vngheien
dat roende sijnt. dat gho deme alere ob de vanden gare. **V** m en
man syn hof vre. vnde dat sial vndagen deme tegeder off. vnde
me doezec ghedre vre. dat vrede is. ne minder. zedame syn vre. den niet. da
man vor it. die ene hof. also he sijn eyd dat ane bewaren. oit. oft me
den van ene behoude vnde bewise en over. frenlmen vnde late ene
dat buten sian. so blifft ic des ene saiven. oit te lader. oec ic vnd edder vre
loren wend. **T**hen ic vme miger neghe dat sial vte teghede van
de hove vnde en kom in der slymever in dem eymer hoff geyt. **C**de
den tegheden gis vndig recht. mons. ic gis en. **V**an beenen a
niet vnde vrom d'abande vre mynt de tegeder synemden off he des hevde
wil van jare to jare wene he eme leued van jare tot jare dat men ene ene vre
geuen soch. **H**ec vre auer mit beeden. so ene ene wat eme gehoere
mach. hukhoe. **V**an swelken velen vre mien even penning. Van ex
le vnde kaine vnde treghen vnde schape vnde verhore gis men enen hui
ken penning. oit enris vre edder dat ben. en. so vre ene vre ophoe edder dat
gibouen so mynt er de tegeder em to losen. dat so ghe mit tijen piijm
gen dat souede mit ander ydhuem dat vnde mit enem penning. oec ne
de ene eynen haken penning. semme auer dese vre vnde de sial vnde en
udi hemen tive at lossen. vnde die vnder neghen er engher hester. So dor
sien vre vre tegedet men de gesce vnde treghen vnde allingen. **T**orme
in metegedene. dat sial dat zeel dat de gatue vre gehuuden is ne
en. diu melen hant brusdijen den twenkinten. vre. dat vre gereket wan
te habe ha de ic. vre in allor medinghe wof wend ic. **66**

indt beschijden wedoch dnt anders wen alse de medine. **T**ot de mor dar
niet mit worden. **I**nstitut de locatione et conductione. **S**pem. **I**ns. **C**ontra he gradi
Hiric legien. **I**nsta. **E**t. **G**ale. **D**it steyt dast he dat mit vliek beweue. **S**o ne doce he
des endt gel den. **E**egge he secht dit van den dat he id niet vroe beroren konde.

x-rite

colorchecker

MSCCPPCC0319

2019 Edition

mm